

Poesía de Luz Pozo Garza traducida ao inglés por Adina Ioana Vladu

por MARCELA BAO

A editorial Small Stations Press, que ten publicadas numerosas obras da literatura galega traducidas ao inglés, presentou hai uns meses en Santiago de Compostela a antoloxía poética *Unha Camelia / One Camellia Blossom*, de Luz Pozo Garza, trasladada á lingua inglesa por Adina Ioana Vladu, e editada coa colaboración da Secretaría Xeral de Política Lingüística.

Segundo a introdución debida á tradutora, a presente antoloxía componse dunha serie de poemas conectados por significativos fíos condutores na extensa obra de Luz Pozo Garza. En primeiro lugar, celebran a sororidade característica da autora, por exemplo no diálogo que establece entre a súa voz poética e outras voces alleas, como a da poeta chinesa medieval Li Yian e a das escritoras galegas Rosalía de Castro e Carmen Blanco. Son, ademais, unha exaltación da universalidade do amor, sempre presente na súa obra, encarnada aquí na parella mítica de Dante e Beatrice, pero tamén na contemporánea de Carmen Blanco e Claudio Rodríguez Fer, amigos e reiterados dedicatarios da poeta. E, por último, son así mesmo unha homenaxe á terra e á lingua propias, aínda que transcendida con xenerosa e fraterna abertura a toda terra e a toda lingua, o que precisamente pon de manifesto a necesidade de traducións tan oportunas como esta.

A obra toma o título do primeiro poema antologado, “Unha camelia agora”: “Unha camelia agora sobre a liña indecisa / entre a vida e a morte”. Seguen “Volver a Lugo cando sosega o tempo”, escrito en sintonía coa poesía de Pimentel e a música de Bach, e “En seguimento da sombra”, que flúe como o rosaliano e “fermosísimo Sar”. No

medio, “Carta a Beatrice Via-Láctea” é unha apoteose místico-poética que parte de Dante e chega a Santiago de Compostela para volveuse ao edén: “Vólvome ó Paradiso / Vólvome ó Paradiso / Vólvome ó Paradiso”.

A Mariña natal desta poeta natural de Ribadeo comparece no poema “Praia das Catedrais” abríndose sensualmente á súa poética erótica: “Detén o ciclo das mareas / detén as ondas que suplican na noite / e fan das puras rochas catedrais delirantes / Naquelas praias voluptuosas de nomes / esquecidos / onde as parellas míticas se aman”. E este erotismo amatorio remata en “Astrolabio”, un dialóxico “Xardín do Bosco” que convoca e culmina “boca con boca”: “sabes que eu son a espléndida galaxia / na orxía primordial das túas ondas”.

O libro está enriquecido por un retrato a acuarela da poeta na cuberta e seis gravados no interior, moi fermosamente encaixados nas páxinas, da artista lucense Sara Lamas. Así mesmo, a obra finaliza ofrecendo o Cuestionario Proust que Luz Pozo Garza respondeu para a revista lucense *Evohé* en 2010, onde fixou as principais características e preferencias da súa personalidade. Tal entrevista foi vertida ao inglés polo experto tradutor británico, de moi longa traxectoria, Jonathan Dunne, quen é ademais o director da editorial Small Stations Press.

Defínese en efecto Luz Pozo Garza desde a primeira pregunta deste cuestionario, sobre a principal característica da súa personalidade (“A fe, no sentido de confiar na divindade e nas persoas que eu amo”) ata a última cuestión, sobre a súa divisa, na que por certo non renunciou ao humor (“Podía ser peor”). Dispersas aparecen moitas referencias universais, incluídas as

Armando Requeixo, Adina Ioana Vladu, Valentín García Gómez, Claudio Rodríguez Fer, Gonzalo Vázquez Pozo e, en pantalla, Jonathan Dunne, presentando *Unha camelia / One camellia blossom*

Intervenientes na presentación, en Santiago de Compostela, de *Unha camelia / One camellia blossom* en 2021

anglófonas, pois afirma rotundamente unha dobre preferencia: “Sempre, Shakespeare, en verso e traducido a prosa”. Así que non é de estrañar que mencione tamén entre os seus personaxes favoritos precisamente aos shakespearianos Romeo e Xulieta.

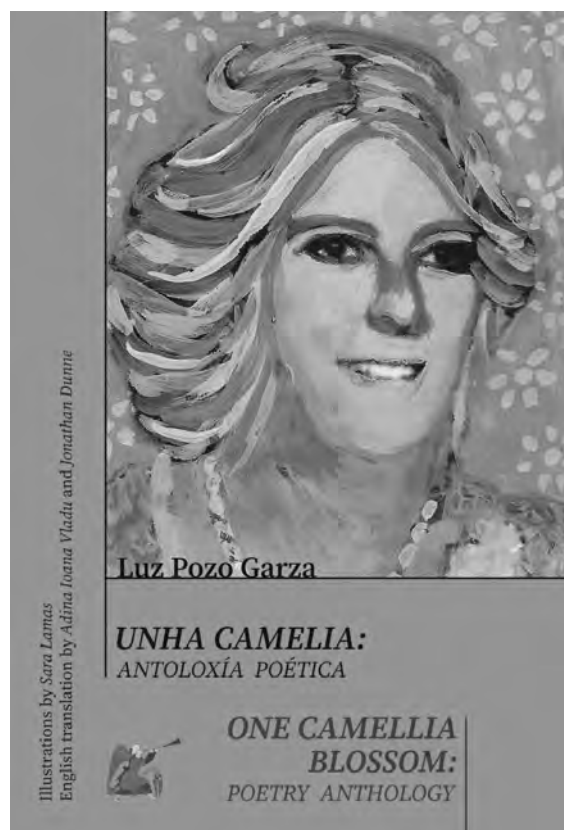
Mais son moitas máis aínda as referencias galegas. Por exemplo, onde máis desexaría vivir resultou ser “Nas Illas Cíes con Eduardo

Moreiras”, este o home e o poeta que amou. Entre os seus prosistas favoritos aparecen Cunqueiro, Rof Carballo, García-Sabell, Carmen Blanco e Celso Castro. E entre os seus poetas preferidos figuran, aparte do seu amado Moreiras, Rosalía de Castro, Pimentel, Cunqueiro, Valente, Xohana Torres, Olga Novo, Claudio Rodríguez Fer e os incluídos na antoloxía que preparou na

revista *Nordés* de 1991. E aínda na pintura menciona entre os seus favoritos ao tamén galego Urbano Lugrís.

A tradutora dos poemas, a políglota filóloga Adina Ioana Vladu, nada en Romanía, vive desde hai unha década en Galicia dedicada á investigación lingüística e á tradución da literatura a varios idiomas (inglés, castelán, galego, romanés). De feito traduciu ao romanés versos galegos de Rosalía de Castro e de Claudio Rodríguez Fer, así como versos romaneses de Nina Cassian e doutros poetas da súa terra ao galego, por exemplo no seu fascinante e panorámico *Calidoscopio romanés*: <https://www.unionlibre.org/artigos/artigoscalidoscopio.htm>.

É de valorar, pois, triplamente, o esforzo tradutor de Adina Ioana Vladu, do que resultou auténtica poesía en inglés, e non só unha simple translación lingüística, como ten resaltado moi eloxiosamente o experimentado editor de versións e tradutor nativo á lingua inglesa Jonathan Dunne.

Cuberta de *Unha camelia / One camellia blossom* de Luz Pozo Garza, antoloxía con tradución ao inglés de Adna Ioana Vladu